

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра історії України, економічної теорії та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки та
менеджменту

 Гримак О. Я.
“ 26 ” 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 МІКРОЕКОНОМІКА

(код і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(назва галузі знань)
Спеціальність 051 «Економіка»
(назва спеціальності)
Освітня програма «Економіка підприємства»
(назва)
Вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка» для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка підприємства» спеціальності 051 Економіка

Укладачі:

старший викладач, к.е.н.
(посада, науковий ступінь та вчене звання)
асистент, к.е.н.
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

Г.П. Вислободська
(ініціали та прізвище)
Б.Б. Бричка
(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри історії України, економічної теорії та туризму «27» квітня 2021 року (протокол № 4-1)

Завідувач кафедри історії України,
економічної теорії та туризму _____

Кушнір Л.П.

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності 051 «Економіка»
«28» квітня 2021 р (протокол № 3).

Голова НМКС _____ Музика П. М.

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету економіки та менеджменту «5» травня 2021р. (протокол № 6)

Голова НМРФ _____ Поперечний С.І.

Схвалено вченою радою факультету економіки та менеджменту
«26» серпня 2021 р. (протокол № 1)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	5/150	5/150
Усього годин аудиторної роботи	64	18
в т.ч.:		
лекційні заняття, год.	32	8
• практичні заняття, год.	32	10
• лабораторні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	86	132
Форма контролю	іспит	іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:
для денної форми здобуття освіти – 43;
для заочної форми здобуття освіти – 12.

2. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діяльність окремих економічних одиниць і структур, пов'язана з досягненням ефективного використання обмежених ресурсів для найкращого задоволення потреб у життєвих благах.

Мета навчальної дисципліни - сформувати у студентів знання про поведінку економічних суб'єктів за ринкових умов, озброїти їх універсальним інструментом ухвалення оптимальних господарських рішень за обмежених засобів.

Вивчення навчальної дисципліни *«Мікроекономіка»* ґрунтується на таких засвоєних навчальних дисциплінах: *«Національна економіка»*, *«Макроекономіка»*, *«Історія економіки та економічної думки»*.

Здобуті знання з дисципліни *«Мікроекономіка»* є основою для вивчення наступних навчальних дисциплін: *«Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків»*, *«Потенціал і розвиток аграрних підприємств»*.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти необхідних компетентностей.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК₃);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК₄);

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК₅);
здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК₈);

здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК₁₁);

здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК₁₃).

Спеціальні (фахові) компетентності:

здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях(СК₁);

розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (СК₃);

здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати (СК₄);

здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію (СК₁₁);

здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення (СК₁₂);

здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності (СК₁₃);

2.3. Програмні результати навчання (ПРН)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки (ПРН₃);

розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем (ПРН₄);

застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади) (ПРН₅);

використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності (ПРН₆);

пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки (ПРН₇);

усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (ПРН₉);

вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин (ПРН₁₁);

застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПРН₁₂);

вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки (ПРН₁₆);

виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (ПРН₁₇);

оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами (ПРН₂₀);

вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (ПРН₂₁);

показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення (ПРН₂₃).

2.4. Загальні і спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, що забезпечуються вивченням окремих тем

Теми	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.	ЗК3, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК4, СК11	Р3, Р4, Р5, Р9, Р20, Р23
Тема 2. Попит, пропозиція та їх взаємодія.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 4. Ціна, попит і пропозиція на ринку сільськогосподарської продукції.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 5. Вплив податків, дотацій і субсидій на попит і пропозицію	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 6. Поведінка споживача і максимізація корисності	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 7. Теорія виробництва і граничного продукту.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток фірми.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 9. Досконала конкуренція і чиста монополія.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 10. Монополістична конкуренція і олігополія.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 11. Пропозиція і попит на економічні ресурси.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23
Тема 12. Ціноутворення на ринках факторів виробництва.	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК8, ЗК11, ЗК13, СК1, СК3, СК4, СК11, СК12, СК13	Р3, Р4, Р5, Р6, Р7, Р9, Р11, Р12, Р16, Р17, Р20, Р21, Р23

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						Заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.	9	2	2	-	-	5	7	-	1	-	-	6
Тема 2. Попит, пропозиція та їх взаємодія.	9	2	2	-	-	5	8	1	1	-	-	6
Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції.	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 4. Ціна, попит і пропозиція на ринку сільськогосподарської продукції.	9	2	2	-	-	5	9	-	1	-	-	8
Тема 5. Вплив податків, дотацій і субсидій на попит і пропозицію	14	4	4	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 6. Поведінка споживача і максимізація корисності	14	4	4	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 7. Теорія виробництва і граничного продукту.	11	4	4	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток фірми.	11	4	4	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 9. Досконала конкуренція і чиста монополія.	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 10. Монополістична конкуренція і олігополія.	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 11. Пропозиція і попит на економічні ресурси.	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 12. Ціноутворення на ринках факторів виробництва.	9	2	2	-	-	5	9	-	1	-	-	8
<i>Інші види самостійної роботи</i>	24	-	-	-	-	24	40	-	-	-	-	40
Усього годин	150	32	32	-	-	86	150	8	10	-	-	132

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки. Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі.	2	-
2	Тема 2. Попит, пропозиція та їх взаємодія. Попит та закон попиту. Пропозиція та закон пропозиції. Взаємодія попиту та пропозиції і ринкова рівновага.	2	1
3	Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції. Еластичність попиту та її концепції. Еластичність пропозиції.	2	1
4	Тема 4. Ціна, попит і пропозиція на ринку сільськогосподарської продукції. Особливості сільського господарства як окремого сектору національної економіки. Суть та причини виникнення проблем фермерських господарств у тривалому і короткостроковому періодах. Види державного втручання в аграрний сектор.	2	-
5	Тема 5. Вплив податків, дотацій і субсидій на попит і пропозицію. Прямі та непрямі податки. Види непрямих податків. Вплив індивідуальних та універсальних акцизів на пропозицію. Непрямі податки та еластичність попиту і пропозиції. Вплив податків та субсидій на ринкову поведінку ділових одиниць.	4	1
6	Тема 6. Поведінка споживача і максимізація корисності. Теорія корисності, її основний інструментарій. Аналіз кривої індивідуальності. Бюджетна пряма.	4	1
7	Тема 7. Теорія виробництва і граничного продукту. Виробнича функція та її властивості. Загальний, середній та граничний продукти. Зв'язки між загальним, середнім і граничним продуктами. Ізокванти. Неокласична виробнича функція та функція Леонтьєва. Закон ефекту масштабу та форми його прояву.	4	1
8	Тема 8. Витрати виробництва і прибуток фірми. Основні наукові теорії про цілі фірми. Суть і види витрат виробництва. Суть і види витрат фірми. Прибуток: суть і види. Парадокс прибутку.	4	1

9	Тема 9. Досконала конкуренція і чиста монополія. Суть і ознаки досконалої конкуренції та чистої монополії. Ціна і випуск продукції в умовах досконалої конкуренції. Ціна і випуск продукції в умовах чистої монополії.	2	1
10	Тема 10. Монополістична конкуренція і олігополія. Суть і ознаки монополістичної конкуренції та чистої монополії. Оптимізація обсягу продукції фірми в умовах монополістичної конкуренції. Цінова й виробнича поведінка фірми в умовах олігополії. Економічна ефективність в умовах монополістичної конкуренції та олігополії.	2	1
11	Тема 11. Пропозиція і попит на економічні ресурси. Ринки факторів виробництва і функціональний розподіл доходу. Попит на економічні ресурси та його види. Визначники попиту на ресурс та його еластичність. Пропозиція економічних ресурсів.	2	-
12	Тема 12. Ціноутворення на ринках факторів виробництва. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата в різних економічних системах. Величина заробітної плати. Рента, процент і прибуток.	2	-
Усього годин		32	8

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки. <i>Завдання:</i> розглянути та узагальнити теоретичну інформацію про мікроекономіку як науку, її суб'єкти та об'єкти, методологію мікроекономічного аналізу, мікроекономічні моделі.	2	1
2	Тема 2. Попит, пропозиція та їх взаємодія. <i>Завдання:</i> узагальнити теоретичні основи формування попиту, пропозиції та їх взаємодії. Розв'язування задач.	2	1
3	Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції. <i>Завдання:</i> розглянути еластичність попиту, пропозиції та їх концепції. Розв'язування задач.	2	1
4	Тема 4. Ціна, попит і пропозиція на ринку сільськогосподарської продукції. <i>Завдання:</i> узагальнити теоретичні основи щодо даної тематики. Опитування студентів. Розв'язування задач.	2	1

5	Тема 5. Вплив податків, дотацій і субсидій на попит і пропозицію. <i>Завдання:</i> розглянути види податків, їх вплив на ринкову кон'юнктуру та поведінку ділових одиниць. Розв'язування задач.	4	1
6	Тема 6. Поведінка споживача і максимізація корисності. <i>Завдання:</i> розглянути теорію корисності, її основний інструментарій, криву індиферентності та бюджетну пряму. Розв'язування задач.	4	1
7	Тема 7. Теорія виробництва і граничного продукту. <i>Завдання:</i> підсумувати інформацію щодо виробничої функції та її властивостей; загального, середнього та граничного продуктів; зв'язки між загальним, середнім і граничним продуктами; ізокванта; неокласичну виробничу функцію та функцію Леонтьєва; закон ефекту масштабу та форми його прояву. Розв'язування задач.	4	1
8	Тема 8. Витрати виробництва і прибуток фірми. <i>Завдання:</i> розглянути основні наукові теорії про цілі фірми; суть і види витрат виробництва; суть і види виторгу фірми; прибуток та його види; парадокс прибутку. Розв'язування задач.	4	1
9	Тема 9. Досконала конкуренція і чиста монополія. <i>Завдання:</i> розглянути суть і ознаки досконалої конкуренції та чистої монополії; ціну і випуск продукції в умовах досконалої конкуренції; ціна і випуск продукції в умовах чистої монополії. Розв'язування задач.	2	1
10	Тема 10. Монополістична конкуренція і олігополія. <i>Завдання:</i> розглянути суть і ознаки монополістичної конкуренції та чистої монополії; оптимізацію обсягу продукції фірми в умовах монополістичної конкуренції; цінову й виробничу поведінку фірми в умовах олігополії; економічну ефективність в умовах монополістичної конкуренції та олігополії. Розв'язування задач.	2	1
11	Тема 11. Пропозиція і попит на економічні ресурси. <i>Завдання:</i> розглянути ринки факторів виробництва і функціональний розподіл доходу; попит на економічні ресурси та його види; визначники попиту на ресурс та його еластичність. Розв'язування задач.	2	-
12	Тема 12. Ціноутворення на ринках факторів виробництва. <i>Завдання:</i> розглянути ціноутворення на ринку праці; заробітну плату в різних економічних системах; величину заробітної плати; ренту, процент і прибуток. Розв'язування задач.	2	1
Усього годин		32	10

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки. Внесок вітчизняних вчених в розвиток теорії мікроекономіки.	5	6
2	Тема 2. Попит, пропозиція та їх взаємодія. Парадокси закону попиту: ефект «приєднання до більшості», ефект «сноба», ефект «Веблена». Парадокс Гіффена.	5	6
3	Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції. Застосування теорії еластичності.	5	8
4	Тема 4. Ціна, попит і пропозиція на ринку сільськогосподарської продукції. Зміна попиту і пропозиції на сільськогосподарську продукцію та її наслідки.	5	8
5	Тема 5. Вплив податків, дотацій і субсидій на попит і пропозицію. Становлення та розвиток податкової системи України.	6	8
6	Тема 6. Поведінка споживача і максимізація корисності. Підходи до вимірювання корисності.	6	8
7	Тема 7. Теорія виробництва і граничного продукту. Спадний, постійний і зростаючий ефект масштабу.	5	8
8	Тема 8. Витрати виробництва і прибуток фірми. Економічний, бухгалтерський та нормальний прибуток. Методи максимізації прибутку.	5	8
9	Тема 9. Досконала конкуренція і чиста монополія. Антимонопольне законодавство у світі і в Україні.	5	8
10	Тема 10. Монополістична конкуренція і олігополія. Пропозиція факторів виробництва.	5	8
11	Тема 11. Пропозиція і попит на економічні ресурси. Загальна рівновага та економіка добробуту.	5	8
12	Тема 12. Ціноутворення на ринках факторів виробництва. Роль профспілок. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили та рівнем заробітної плати.	5	8
<i>Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів</i>		24	40
Усього годин		86	132

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у формі рефератів за такими темами:

1. Практичне застосування теорії еластичності.
2. Модель аукціоніста (Л. Вальрас).
3. Теоретичні засади еластичності попиту і пропозиції.
4. Маржинальна революція і дослідження поведінки споживача.
5. Закони Госсена.
6. Кутова рівновага споживача.
7. Особливі випадки рівноваги для різних функцій корисності (мультиплікативна функція корисності; функція корисності Р. Стоуна).
8. Криві Енгеля та їх практичне значення.
9. Функції Торнквіста та їх практичне значення.
10. Побудова кривої індивідуального попиту.
11. Ефект заміни та доходу за Слуцьким.
12. Ефект заміни та доходу за Хіксом.
13. Позитивні та негативні сіткові зовнішні впливи (ланцюговий ефект, ефект снобізму, ефект Веблена).
14. Концепція споживчого надлишку.
15. Мета діяльності фірми.
16. Виробнича функція Кобба-Дугласа.
17. Стадії розвитку виробництва.
18. Надлишок виробника.
19. Наслідки монопольної влади.
20. Природна монополія.
21. Модель Гутенберга – модель рівноваги монополістичного конкурента.
22. Диференціація ставок заробітної плати.

5. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (практична робота, вправи). За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної пошукової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

6. Методи контролю

Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, який здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять;
- підсумковий (семестровий контроль, який проводиться у формі екзамену. Форма екзамену – письмово-усна (комбінована).

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Денна форма навчання

Оцінювання здійснюється за 100–бальною шкалою, національною 4–бальною шкалою та шкалою ECTS.

Таблиця 7.1

Шкали оцінювання успішності студентів

100 – бальна шкала	Національна шкала	Шкала ECTS
90 - 100	Відмінно	A
82 - 89	Добре	B
74 - 81		C
64 - 73	Задовільно	D
60 - 63		E
35 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	FX
0 - 34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості студентів до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння навчального матеріалу та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Поточний контроль проводиться за кожною вивченою темою шляхом усного чи письмового опитування. Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною шкалою.

Критерії поточного оцінювання студентів за національною шкалою подано у таблиці.

Таблиця 7.2

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
1	2
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконав усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.

4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями., але у відповіді можуть бути окремі несуттєві помилки, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконав більшість розрахункових/тестових завдань.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи суттєві неточності. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки.

Результати екзаменаційного контролю оцінюються за 50 – бальною шкалою. Підсумкове оцінювання за результатами вивчення дисципліни здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного та екзаменаційного контролю. При цьому максимально 50 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання та 50 балів – за результатами складання екзамену. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 50 – бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = \frac{50 \text{ САЗ}}{5},$$

де ПК – результати поточного контролю за 50 – бальною шкалою;

САЗ - середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок під час поточного контролю за чотирибальною шкалою.

Результати поточного контролю можуть бути змінені за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру додається 2 бали;

- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях додається 2 бали, за участь у таких же заходах на регіональному чи загальнодержавному рівні додається 5 балів;

- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Заочна форма навчання

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочною формою навчання здійснюється за 100 бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, екзаменаційного контролю та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів – за результатами складання екзамену, 20 балів – за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. Для переведення результатів поточного контролю за чотирибальною шкалою у 30 – бальну шкалу використовується така формула:

$$ПК = \frac{30 \text{ САЗ}}{5}.$$

8. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка».

Вислободська Г.П., Бричка Б.Б. Мікроекономіка: методичні рекомендації для семінарських занять та виконання практичних завдань. Львів, 2021. 46 с.

Вислободська Г.П., Бричка Б.Б. Мікроекономіка: методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни. Львів, 2021. 46 с.

Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях.

Друкований роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Базова

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка / за ред. С. Панчишина та П. Островерха. Київ, 2017. 567с.
2. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / С. М.Панчишин та ін. ; за ред. С. М. Панчишина і П. І. Островерха.– 4-те вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2020. 648 с.
3. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / за ред. З. Ватаманюка, С. Панчишина. Київ : Альтернативи, 2003. 606 с.
4. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін та ін. ; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. / Кібік О. М. та ін. Одеса, 2020. 76 с.
6. Мацелюх Н.П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх та ін. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 226 с.
7. Мікроекономіка: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 298 с.
URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/2737/3/2668_IR.pdf

8. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навчальний посібник / за ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2015. 348 с.

Допоміжна

1. Дем'янчук М. А. Теоретичний базис збалансованого розвитку мікроекономічних систем в умовах цифрових трансформацій. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2021. № 1 (76). С. 76 – 88. URL: <http://vsed.oneu.edu.ua/collections/2021/76/pdf/76-88.pdf>
2. Каламан О. Аналіз поняття «конкуренції» в контексті перспективних стратегічних зрушень сучасної економіки. *Інституційний репозитарій Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»*. 2020. С. 204-207. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/32922>
3. Лотиш О. Кардаш А. Мікроекономічний аналіз світового ринку зерна. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-29>
4. Сорока С. Сутність витрат: історичний аспект. *Економічний аналіз*. 2010. Випуск № 6. С. 152-154. URL: https://econ.a.t.u/a/Vypusk_6/soroka.pdf
5. Тешева Л. В. Аналіз ринку праці в інноваційно-інвестиційній моделі економічного зростання. *Галицький економічний вісник*. 2020. Том 63. № 2. С. 78–83. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02
6. Шкварчук Л. О., Слав'юк Р. А. Попит домогосподарств на фінансові послуги: регіональний аспект. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія: Проблеми економіки та управління. 2020. № 2(6). С. 106–114. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/nov/22604/vse-108-116_0.pdf
7. Шумська С. С. Капіталізація та економічний розвиток: роль синергії та трансформації форм капіталу. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 2 (58). С. 103 – 109. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/58_2020/21.pdf

1. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
4. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://lv.ukrstat.gov.ua>.
6. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua>
7. Львівська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.lounb.lviv.ua>